Oecumenische viering 28 september 2025

Lezingen:
Exodus 2,1-10
Matteüs 5,1-16

Meditatie
Gemeente van Jezus Christus,
Gelukkig zijn, dat willen we graag! En iedereen van ons zal wel kunnen benoemen: dingen waarmee, of momenten waardoor we gelukkig zijn.
Maar wat Jezus in de Bergrede zegt staat eigenlijk haaks op hoe wij denken gelukkig te kunnen zijn.

En als we het omdraaien wat Jezus zegt?
B.v. dat we gelukkig zijn:
-Als we doen wat ons het beste uitkomt en we vooral zelf vrolijk kunnen zijn.
-Als we ons eigenbelang voorop zetten en het recht omzeilen.
-Als we in eerste instantie goed voor onszelf zorgen zonder rekening te houden met anderen.
-Als we anderen in een kwaad daglicht zetten om zelf vooruit te komen en hen leven moeilijk maken zonder dat ze weerstand kunnen bieden.
-Als we de mond houden over wat God en geloof van ons vragen om niet belachelijk te worden gemaakt of uitgescholden of erger.

Maar dan krijgen we niet wat Jezus ons belooft:
Want dan is het koninkrijk van de hemel, Gods wereld nabij, niet voor ons, zullen we niet worden getroost en zullen we het land niet bezitten.
Dan zullen we geen gerechtigheid ervaren en geen barmhartigheid ondervinden.
Dan zullen we God niet zien en niet kinderen van God worden genoemd.
Dan worden we niet rijkelijk beloond.

Wat Jezus op deze manier blootlegt is dat het bij ons gelukkig zijn OOK gaat om het PERSPECTIEF dat we hebben.
Vooral gelukkig zijn voor mezelf is een ander perspectief dan anderen gelukkig maken.
Dat is al één stap in de goede richting om te beseffen dat andere gelukkig maken of laten zijn ons zelf ook gelukkig kan maken.

En tóch is dat niet helemaal wat Jezus hier aangeeft.
Het gaat erom dat -wie NU NIET gelukkig is, zal het ook later niet zijn.
Zorg er dus voor dat je NU gelukkig bent:
In jouw nederigheid, treurnis, zachtmoedigheid, verlangen naar gerechtigheid, zorgzaamheid, eerlijkheid, vreedzaamheid, nadelen en pesterijen ondervinden

door op te komen voor recht en geloof…
Want: Wie NU NIET gelukkig kan zijn staat in de verleiding om een ANDERE weg te kiezen, -omdat het toch niets oplevert en voelt als tevergeefs moeite-…,
Maar dat dus juist NIET. Want ondanks alle ellende heeft degene toch PERSPECTIEF.
-In en ondanks alles wat er gaande is in ons leven, in onze omgeving, in onze wereld-, geeft God ons perspectief om gelukkig te kunnen zijn.

Maar wat zit dan -dit perspectief vanuit God om gelukkig te kunnen zijn- in de weg?
Duidelijk is:
-Ons gelukkig zijn ligt niet in een houding waar het vooral gaat om ons eigen gelukkig zijn voor onszelf of voor 'onze groep' (waarbij dan ook de vraag is wie erbij hoort en wie niet).
-Ons gelukkig zijn ligt ook niet in een houding waar we ons afsluiten van bepaalde mensen en groepen om ons heen, waarvan we denken dat zij alleen maar willen profiteren van onze voorzieningen en onze welvaart.
-Ons gelukkig zijn ligt niet in een houding dat we denken dat al onze problemen zijn opgelost als er geen mensen meer van buiten ons land binnekomen en degenen, die elders vandaag zijn gekomen, ons land worden uitgezet.

Al deze gedachten staan het perspectief vanuit God in de weg omdat het perspectief dat zij bieden de versterking van verdeeldheid en polarisatie is.
En daar zitten we nu midden in.
Maar vast staat dat we op deze manier niet gelukkig zijn en niet gelukkig zullen worden.
Niet op de korte termijn en niet op de lange termijn.
Het zal ons samenleven en onze samenleving alleen maar verder verzieken.

In de Bergrede reikt Jezus ons een ANDER perspectief aan.
Het perspectief vanuit God, waar het niet vooral gaat om ons eigen gelukkig zijn.
Maar waar het gaat om ons eigen gedrag en onze eigen houding om ruimte te geven aan God en onze verlangens vanuit ons geloof in God.
Zijn beloftes geven ons uitzicht en hoop op verandering.
En dan gaat het om vasthouden en volhouden. Vanuit geloof. Vanuit hoop. Vanuit liefde.
Want de liefde zal overwinnen! Dan blijft het niet zoals het is en kunnen we samen leven als kinderen van God.
Vanuit Dit perspectief gaat het om menselijkheid en medemenselijkheid.
Deze (mede)menselijkheid komen we o.a. tegen in het verhaal over Mozes.

En dan niet bij de Farao, die uit een gevoel van bedreiging en angst bevel had gegeven om alle Hebreeuwse jongens die geboren werden, te doden en de meisjes te laten leven.
Helaas zijn we mensen nog steeds in staat om onmenselijke bevelen te geven en onmenselijke daden te verrichten.
En het is bijzonder pijnlijk te zien dat Israël op dit moment ook deze weg bewandelt.
Zonder dat we vergeten dat ook Hamas daarvóór deze weg is gegaan.
Uiteindelijk is er bij géén van hen (mede)menselijkheid te ontdekken.

En hoe zit dat bij ons?
Bij ons is niet (mede)menselijkheid leidend in de poging om het strengste asielwet ooit te realiseren, een menswaardige opvang voor asielzoekers te frustreren en verschil te maken tussen 'wij'-'zij' om anderen verantwoordelijk te maken voor het falende beleid van onze eigen overheid.

Nee, het gevoel van bedreiging en angst zal ons niet gelukkiger maken.
Net zo min als de discriminatie van bepaalde bevolkingsgroepen.
In tegendeel. Dit alles versterkt alleen maar verdeeldheid en polarisatie en dat heeft negatieve invloed op de sfeer in onze samenleving.
Daar wordt niemand gelukkiger van.
Omdat het ten koste gaat van burgers in ons land, die alle moeite hebben gedaan om met succes te integreren, die hun bijdrage leveren door belasting te betalen en vrijwilligerswerk te doen en die nodig zijn om er voor te zorgen dat er ook in de toekomst voldoende werkenden zijn, o.a. ook in de zorg, waar we nu al vastlopen door gebrek aan arbeidskrachten.

Dan is de vraag: *Hoe kunnen we (mede)menselijkheid leven en voeden?*
Dan moeten we eerst weten wat (mede)menselijkheid inhoudt.
En dat laat de reactie van de dochter van de Farao zien.
Het huilende kind doorbreekt haar gevoel van bedreiging en angst.
Ze stelt zich open voor de mens die zij ziet en laat ze zich raken door dit huilend kind.
Vanuit medelijden handelt ze impulsief. En op deze manier wordt de dochter van de Farao bevrijdt tot (mede)menselijkheid.

En medelijden is daarbij niet zo maar een gevoel.
Het is dat we ons ECHT laten raken door wat er met de ander gebeurt.
Dat we de ander uiteindelijk willen ontzien en voor hem of haar opkomen.
Omdat we niet zozeer het verschil tussen ons en de ander zien, maar wat ons als (mede)mens verbindt met de ander.

En dit -gezien zijn van de ander- kan hem of haar een ander perspectief te geven,

waardoor ook de verscholene potentie van de ander aan het licht kan komen.
Zo groeit b.v. Mozes daarna op in het paleis van de Farao.
Hij krijgt de kans om zijn talenten verder te ontwikkelen, waar hijzelf en anderen uiteindelijk baat bij hebben.
Ook dat is een vrucht (mede)menselijkheid.

Hoe we dat kunnen bevorderen?
Doordat we elkaar respecteren ongeacht wat we geloven, hoe we denken en leven.
Doordat we omzien naar elkaar. Doordat we elkaar de ruimte geven.
Doordat we potentie zien in elkaar en ervoor zorgen dat mensen zich kunnen ontplooien, hun talenten kunnen ontwikkelen.
-Dat kan alléén als we elkaar kansen geven over de hele breedte van onze samenleving.
Het betekent dat we oog hebben voor de potentie in ieder mens.
Vanuit het feit dat we zien dat de ander ook op ons lijkt, dat we in de ander en in zijn of haar verlangens, wensen, dromen ook iets zien van onszelf.
Als ál de potentie, die aanwezig is in onze samenleving, zich op een positieve manier kan ontwikkelen, dan kan en dan zal er echt iets ten goede veranderen.
Dan zullen we samen echt gelukkiger zijn en zal de wereld van God een heel stuk dichterbij voelen.

Met (mede)menselijkheid bereiken we iets dat ons gelukkig maakt.
En daar hebben we uiteraard vrede mee.
Verder hebben en bereiken we vanuit (mede)menselijkheid: Vrede onderling.
En daarom hebben we vrede met (mede)menselijkheid.
Amen